EL PUNT AVUI+

SOCIETAT GIRONA - 6 gener 2021 2.00 h

Una veu per als pobles petits

- **La demarcació de Girona té 59 municipis adherits a l'Associació de Micropobles de Catalunya**
- **L'objectiu és reivindicar-se davant del domini de les ciutats grans**

RAMON ESTÉBAN - GIRONA

“No volem ser el jardí de les grans ciutats”, adverteixen

Una tercera part dels 947 municipis de Catalunya tenen menys de 500 habitants. Són els 329 micropobles del nostre país, situats preferentment a l’interior. En nombre d’habitants tenen poc pes, perquè sumen uns 82.000 veïns (l’1,2% del total de Catalunya), però, en canvi, abasten molt de territori: 11.000 quilòmetres quadrats (més de la tercera part del total). Dotze anys enrere, nou d’aquests municipis es van organitzar en l’ **Associació de Micropobles de Catalunya (AMC)** , integrada actualment per 182 municipis, que és aproximadament la meitat dels que s’hi podrien associar. De les comarques de Girona, n’hi ha 59. L’Alt Empordà hi està representat amb 26 pobles (un dels quals, la Vajol, amb 89 veïns, és el més petit de la demarcació en nombre d’habitants); el Baix Empordà i el Ripollès, amb deu cadascun; la Garrotxa, amb sis; la Selva, amb tres; el Pla de l’Estany, amb dos, i la Cerdanya i el Gironès, amb un cadascun.

Mirar d’influir

A diferència d’altres entitats municipalistes, aquesta de moment no ofereix serveis, sinó que la seva missió –afirmen– és fer arribar a l’opinió pública les dificultats d’haver de gestionar un municipi amb tots els deures que tenen tots els ajuntaments, però, en canvi, amb molts menys recursos. Paral·lelament, miren de fer entendre als governants i a les grans companyies de serveis (elèctriques, de telefonia, etc.) que és precisament als pobles petits on més fa falta aplicar el principi de subsidiarietat. El tancament d’es-

coles, l'eliminació d'oficines bancàries, la precarietat de la cobertura telefònica, l'escassa presència d'agents de policia i la falta d'habitatge –sobretot social– són alguns dels problemes més comuns als micropobles.

Equilibri territorial

"Un dels grans reptes que tenim –manifesta el president de l'associació, Mario Urrea, en el butlletí que van editar el mes de maig passat– és el repoblament dels nostres pobles i l'equilibri territorial, i això cal aconseguir-ho fent un territori viu, on la gent tingui la possibilitat de guanyar-se la vida d'una manera digna, on hi hagi suficients habitatges per als nostres joves i els nouvinguts i uns serveis d'acord amb els temps actuals. No volem de cap manera ser el jardí de les grans ciutats ni el pessebre per admirar."

La Covid-19

Adaptar les normes urbanístiques a la realitat rural és un dels reptes dels pobles petits, a parer dels quals aquestes normes estan pensades només per a les ciutats. La pandèmia ho ha acabat de plasmar: la sortida al carrer per franges horàries durant el confinament no tenia sentit si el municipi és un gran disseminat, es queixaven.

Però, per contra, les conseqüències de la Covid-19 han fet apreciar a molts habitants de ciutats grans la qualitat de vida del món rural, segons es desprèn de l'increment del nombre d'empadronaments o de consultes per inscriure-s'hi. "El primer que ens pregunten és si tenim fibra òptica", explicava aquest estiu l'alcalde d'un poble de la vall de Camprodon. El dèficit d'infraestructures en comparació amb les ciutats és precisament un dels murs que el món rural ha de

superar per poder desenvolupar-se en igualtat de condicions.

Un estatut propi

Recentment, l'associació ha presentat un estatut propi per a aquest tipus de municipis. En el document es planteja, entre altres qüestions, una discriminació fiscal positiva, a fi que establir negocis en zones rurals tingui avantatges des d'aquest punt de vista. També, unes lleis urbanístiques diferents de les zones urbanes, atesa, com dèiem abans, la naturalesa tan diferent d'uns i altres espais. Com a objectius aparentment més fàcils d'aconseguir, Micropobles de Catalunya reclama a la Generalitat representació en organismes públics com ara l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) i les comissions d'Urbanisme. Si es compleixen les previsions, aquest 2021 es desplegarà un pla estratègic. En aquest context, l'associació ha signat recentment un conveni amb el SOC per dissenyar una política d'ocupació adaptada al món rural.

ORIOL SERRÀ

"Hem de tenir veu en les decisions que ens afecten"

R.E

L'associació es presenta com a 'lobby'. Com es plasma això en accions concretes?

Tots els micropobles tenim les mateixes problemàtiques, amb les nostres singularitats, que històricament no se'ns

han solucionat des de les administracions superiors. L'associació no pretén ni té com a objectiu donar serveis als municipis –això ja ho fan altres associacions del municipalisme–, sinó representar davant d'aquestes administracions tots els micropobles per defensar les nostres necessitats i, sobretot, per poder decidir en les polítiques de futur que ens afecten. El primer pas és que se'ns reconegui oficialment des de la Generalitat com a ens interlocutor d'aquests municipis. En números rodons, els micropobles som l'1% de la població de Catalunya i representem més del 30% del territori; per tant, no pot ser que les polítiques es continuïn decidint només pel nombre d'habitants. La ciutat necessita el món rural i el món rural necessitem les ciutats; hem de col·laborar i interactuar d'igual a igual. No podem veure el territori només com el jardí o el pati del darrere de les ciutats. Tenim una vida pròpia, un dia a dia, i això és el que ha de prevaldre. Nosaltres no estem en contra de les ciutats ni dels seus habitants que venen als nostres pobles, però igual que quan nosaltres anem a les ciutats ens hi adaptem, ells s'han d'adaptar quan venen al món rural, que és on estem situats tots els micropobles. Sovint les decisions polítiques i les normatives que ens afecten (aigua, urbanisme, medi ambient...) es prenen des d'una visió urbana que ens limita en les nostres necessitats reals i bàsiques. Aquesta és una de les reivindicacions principals: que els micropobles puguin participar en la presa de decisions sobre com i quines han de ser les polítiques de futur que ens afecten, en agricultura, urbanisme, medi ambient, transició energètica, emprenedoria...

Què pensa quan sent administracions superiors parlar de reequilibri territorial?

Nosaltres ja fa temps que no parlem de repoblament, sinó de reequilibri territorial.

És cert que darrerament, des de l'inici de la pandèmia i pel creixement que estem tenint amb associats, hi ha administracions superiors que ja comencen a parlar d'aquest reequilibri territorial i dels micropobles. Per una banda, ho trobem molt positiu, però, per l'altra, genera certa desconfiança. S'hauria de traduir en fets, i els fets serien que se'ns reconegui de ple dret com a associació i que se'ns tingui en compte en totes les decisions que es prenguin i que afectin els micropobles. Perquè les decisions polítiques i territorials des d'on es prendrien? Un cop més des d'una visió urbana? O des de la necessitat del territori i sent decisius en les noves decisions que s'hagin de prendre? Després de 45 anys de democràcia, crec que tenim un municipalisme molt madur i ja és hora que confiem en la governança més pròxima que té el ciutadà. Aquest reequilibri només serà possible quan es reequilibrin els recursos. La majoria de convocatòries de les subvencions són de concurrència competitiva, i és clar que és molt complicat per als municipis petits competir amb les grans urbs, per recursos tècnics, econòmics, humans... Quina lògica té que estigui competint per una mateixa subvenció Sant Miquel de Campmajor amb Barcelona o Girona? A més, en moltes subvencions, ja ni hi podem entrar, perquè són específiques per a actuacions determinades i no són prioritàries per al municipi. Tenim pressupostos molt humils i hem de tenir molt clar quines són les prioritats per als nostres veïns. Creiem que una solució és que disposem de més subvencions directes i que cada municipi pugui decidir en què les ha d'invertir.

Ara mateix, quina seria la principal reivindicació dels micropobles de la demarcació de Girona?

Les nostres reivindicacions són més o menys les mateixes que a la resta de demarcacions. Una de les que més ens

preocupen actualment és la transició energètica. Els micropobles estem molt conscienciats i a favor de les energies renovables i de fer aquesta transició energètica, però no pot ser a qualsevol preu. Ara, amb l'excusa que anem tard, s'ha fet un decret que obre la caixa de Pandora; no hi ha una estratègia clara de país, i això afavoreix els oligopolis. La transició energètica, i així es preveu des d'Europa, ha de ser amb participació publicoprivada i amb la ciutadania. En resum, una transició democràtica, participativa i transparent. Per norma general, els micropobles no som industrials i sí molt agrícoles. Els nostres recursos són els recursos naturals i, per tant, és lògic que, si aquests recursos naturals estan al territori, sigui el territori qui se'n beneficiï econòmicament, tant els ens municipals com els seus ciutadans. Si no, torna a ser un espoli. Grans empreses, que, com ja s'ha demostrat en el passat, s'enduen els beneficis i no aporten llocs de treball ni ajuden a frenar el despoblament.

Aviat hi haurà eleccions. Sembla una bona oportunitat per fer que els partits els tinguin en compte, no creu?

Sempre és un bon moment perquè ens tinguin en compte. Evidentment, sabem que quan s'acosten les eleccions els partits tenen més sensibilitat cap a alguns temes, i segurament hi haurà algun apropament, però hem d'anar molt amb compte. L'associació de micropobles representa els municipis de fins a 500 habitants, sigui quin sigui el seu color polític, i no podem ser moneda de canvi per a les eleccions, sinó que ha d'anar més enllà, necessitem propostes reals. En aquest darrer any, s'ha parlat força dels micropobles i amb els micropobles, tant des dels mitjans de comunicació com des d'algunes administracions i associacions, i això no és per casualitat. Hi ha hagut una gran tasca feta per un bon grapat d'electes, gràcies a aquells que van començar a picar pedra fa

12 anys. S'ha de tenir clar que cal comptar amb els micropobles en el futur model de país.

Conjunts de micropobles

Sobre el paper, només poden pertànyer a l'associació els municipis que no superin els 500 habitants. No obstant això, es podrien fer excepcions en casos com el de Vilademuls. Aquest municipi del Pla de l'Estany supera globalment aquesta xifra, però cadascun dels seus dotze pobles són petits micropobles, amb els problemes consegüents. L'alcalde, Àlex Terés, està en converses per intentar que en els estatuts de l'associació permetin la incorporació del seu ajuntament.